

**Тема: Економічне зростання та його фактори. Економічні цикли.
Зайнятість, безробіття, інфляція.**

Мета: систематизація та поглиблення знань студентів про типи економічного зростання; аналіз основних факторів економічного зростання; розвиток вміння визначати та характеризувати фази економічного циклу; з'ясування специфіки зайнятості та причин безробіття в Україні; аналіз основних причин виникнення інфляції та заходів антиінфляційної політики.

План:

- 1. Зміст і типи економічного зростання. Фактори економічного зростання.**
- 2. Циклічний характер економічного розвитку. Економічний цикл.**
- 3. Зайнятість і безробіття. Особливості безробіття в Україні.**
- 4. Інфляція як макроекономічне явище. Регулювання інфляції.**

Ключові поняття: економічне зростання, екстенсивний тип економічного зростання, інтенсивний тип економічного зростання, фактори економічного зростання, нагромадження, інвестиції, циклічний характер розвитку економіки, криза, депресія, поштовплення, піднесення, рецесія, інтернальні теорії, екстернальні теорії, зайнятість, повна зайнятість, ефективна зайнятість, нетрадиційні форми зайнятості, безробіття, фрикційне безробіття, структурне безробіття, циклічне безробіття, сезонне безробіття, технологічне безробіття, відкрите безробіття, приховане безробіття, рівень безробіття, інфляція, відкрита інфляція, прихована інфляція, повзуча інфляція, галопуюча інфляція, гіперінфляція, збалансована інфляція, стагфляція, рівень інфляції, темп інфляції, антиінфляційна політика, дефляція, нуліфікація, деномінація, девальвація, ревальвація.

Теми рефератів:

1. Рушійні сили економічного зростання.
2. Роль НТР в економічному зростанні та її складові.
3. Теорії і моделі економічного зростання.
4. Сутність та види економічних циклів. Економічні кризи.
5. Тривалі цикли (довгі хвилі) в економіці.
6. Види, форми, показники зайнятості населення та її ефективності.
7. Регулювання зайнятості населення в Україні.
8. Ринок праці як регулятор зайнятості населення.
9. Соціально-економічні наслідки безробіття.
10. Соціальний захист безробітних.
11. Соціально-економічні наслідки інфляції.
12. Причини і сутність інфляції.

Питання для активізації пізнавальної діяльності студентів:

1. У чому полягає сутність економічного зростання?

2. Як пояснити сутність і співвідношення таких понять, як «екстенсивний» і «інтенсивний» тип економічного зростання?
3. Які можна виділити фактори економічного зростання?
4. Назвати джерела економічного зростання.
5. Які виділяють фази економічного циклу?
6. Визначити основні ознаки економічної кризи.
7. Які засоби і важелі використовує держава з метою антициклічного регулювання економіки в різних фазах циклу?
8. Які особливості середніх, коротких та довгих циклічних коливань?
9. Які категорії населення відносяться до зайнятого населення?
10. Визначити основні причини безробіття.
11. Які існують форми безробіття?
12. Визначити наслідки безробіття.
13. Що таке інфляція?
14. Які причини інфляції?
15. Назвати та охарактеризувати основні види інфляції.
16. Визначити основні напрями антиінфляційної політики.

Завдання та проблемні ситуації:

1. Населення одного з регіонів України становить 7 млн осіб. Із них: 2 млн осіб – діти віком до 16 років; 1,5 млн осіб – пенсіонери; 0,3 млн – домогосподарки; 0,2 млн – студенти; безробітні – 0,5 млн осіб. Розрахувати рівень безробіття.
2. Розрахувати циклічне безробіття, якщо відомо, що в умовній країні кількість робочої сили становить 200 млн осіб, зайнятих – 120 млн осіб, природна норма безробітних – 6%.
3. У період економічного піднесення частка осіб, які стали безробітними, в загальній кількості зайнятих зменшилась з 0,024 до 0,016, а частка безробітних, які знайшли роботу, зменшилась з 0,2 до 0,224. Як змінився рівень безробіття?

Література:

Основна: П-1, стор. 386-397; 399-410; П-3, стор. 50-55; 202-229; 240-254; П-5, стор. 294-318; П-6, стор. 428-470; П-11, стор. 186-196; 235-260; П-12, стор. 445-473; П-14, стор. 292-329; 369-393.

Допоміжна: П-1, стор. 145-158; П-5, стор. 80-90.

Методичні рекомендації.

Розкриваючи перше питання, необхідно звернути увагу на те, що однією з цілей макроекономічної політики держави є довгострокове економічне зростання; пояснити, що піж економічним зростанням розуміють збільшення та якісне вдосконалення за відповідний період результатів

виробництва (товарів, послуг) та його основних факторів. При відповіді на це питання, слід охарактеризувати відмінні риси основних типів економічного зростання (екстенсивний, інтенсивний та змішаний), навести приклади та проаналізувати фактори економічного зростання.

При відповіді на друге питання, слід пояснити, що сучасна світова економіка розвивається циклічно і кожний цикл складається з чотирьох основних фаз: кризи, депресії, пожвавлення і піднесення; проаналізувати ознаки кожної фази та розглянути наукові теорії, що підтверджують циклічний розвиток економіки. При розгляді даного питання показати заходи, що застосовує держава з метою зменшення циклічних коливань і криз в економіці.

Готуючись до відповіді на третє питання, потрібно пояснити сутність таких категорій як «зайнятість і безробіття»; розглянути основні види та форми зайнятості, навести приклади. Окремо слід зупинитись на причинах та формах безробіття; показати, яким чином розраховується рівень безробіття. Наприкінці відповіді звернути увагу на особливості безробіття в Україні, пояснити, які форми безробіття характерні для нашої країни та визначити методи державного регулювання зайнятості населення.

Розглядаючи четверте питання, доцільно проаналізувати поняття та основні причини інфляції; визначити та порівняти характерні риси видів інфляції. Окремо слід зупинитись на економічних та соціальних наслідках інфляції та проаналізувати заходи антиінфляційної політики держави, пояснити, які з них найбільш ефективні.